

การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชุมพร เขต 2

THE PARTICIPATION OF ADMINISTRATION OF BASIC EDUCATIONAL SCHOOL
BOARDS BASED ON SANGKHAHAVATTHUS DHAMMA IV UNDER
CHUMPHON PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

ปรียาภรณ์ พรหมบางญวน¹, ธีระพงษ์ สมเขาใหญ่²,
พระมหาสุพจน์ สุเมโธ³ และ ทวีโชค เจริญไกร⁴
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช^{1,2,3,4}
Priyaphon Phrombangyuan¹, Teeraphong Somkhaoyai²,
Phramaha Supot Sumato³ and Taveechok Hreankrai⁴
Mahachulalongkornrajavidyalaya University,
Nakhon Si Thammarat Campus, Thailand^{1,2,3,4}
Corresponding Author, Email: Priyaphon4126@gmail.com

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 3) เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน

---

* ได้รับบทความ: 8 กุมภาพันธ์ 2564; แก้ไขบทความ: 8 มีนาคม 2564; ตอรับตีพิมพ์: 17 มีนาคม 2564

189 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 9 คน เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (T-Test) One – Way ANOVA (F-Test)

ผลการวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.31$, SD = 0.52) รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{x} = 4.25$, SD = 0.57) ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{x} = 4.08$, SD = 0.55) ส่วนด้านการบริหารงานบุคคล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 4.02$, SD = 0.62)

2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหาร พบว่า สถานภาพ เพศ อายุ ที่ต่างกัน การมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน แต่ประสบการณ์ทำงานที่ต่างกัน การมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามหลักสังคหวัตถุ 4 พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ ให้ครูใช้กระบวนการ PLC (ชุมชนแห่งการเรียนรู้) ด้านการบริหารงานบุคคล ยึดหลักการดูคนให้ออก บอกคนได้ และใช้คนเป็น ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างตรงวัตถุประสงค์ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ให้การติดต่อประสานงานระหว่างองค์กร ในการสรรหางบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป โดยเชิญวิทยากรจากภายนอกเข้ามาให้ความรู้เฉพาะด้านแก่นักเรียน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา; คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน; สังคหวัตถุ 4

Abstract

This research objective of to 1) Study Participation of Administration of Basic Educational School Boards 2) Compare the Participation in the Administration of Basic Educational School Boards and 3) Propose guidelines for participation of administration of basic educational school boards based on Sangkhahavatthus Dhamma IV under Chumphon Primary Educational Service Area Office 2. It is a quantitative research. The Sample group was 189 schools administrators, teacher representatives, and basic educational school boards. 9 key informants. The research tool was a questionnaire. And in-depth interviews. The statistics for the analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, (T-Test) One – Way ANOVA (F-Test)

The results of the study revealed that

1. Participation in the administration. Overall is at a high level. When considering each aspect, it was found that the general management With the highest average ($\bar{x}$ = 4.31, SD = 0.52), followed by budget management ($\bar{x}$ = 4.25, SD = 0.57) Academic administration ($\bar{x}$ = 4.08, SD = 0.55) As for personnel management ($\bar{x}$ = 4.02, SD = 0.62) Has the lowest mean respectively.

2. The results of comparing the participation in the administration were found that the status, gender, age, and participation were not different. But working experience is different Participation is very different. Has statistical significance at the level of 0.05.

3. Guidelines for promoting participation according to Sangkhahavatthus Dhamma IV. It was found that academic administration Teachers to use the PLC (learning community) process in personnel management based on the principle of seeing people, telling people and using people to make operations in a straightforward way. Budget management Provide coordination between organizations In budgeting And general management By inviting speakers from outside to provide specialized knowledge to students.

Keywords: Participation in School Administration; Basic Educational School Boards; Sangkhahavatthus Dhamma IV

บทนำ

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยการให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 40 กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และกำหนดจำนวนของคณะกรรมการตามกฎกระทรวง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 3) และกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาให้ครอบคลุมการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 6-7) ตลอดจนการเป็นวิทยากรเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียน มีอำนาจในการให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา นอกจากนี้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังมีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาโรงเรียน (ระเบียบคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าด้วยการกำหนดองค์ประกอบ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา และจำนวนกรรมการสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษารูปแบบร่วมพัฒนา พ.ศ. 2561, 2562 : 5-6) โดยการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาทุกระดับมีหัวใจสำคัญ คือ

“การจัดการเรียนรู้” ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เร่งรัดให้มีการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้สู่การพัฒนาคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) โดยยึดหลักสังคหวัตถุ 4 ซึ่งเป็นหลักการสงเคราะห์ และเป็นหลักธรรมสำหรับแสดงน้ำใจต่อกันระหว่างคนทั่วไป 4 ประการ ได้แก่ ทาน ปิยวาจา อตถจริยา สมานัตตตา (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2555 : 1121)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 กำหนดนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานแบบเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยประสานเครือข่ายกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีการจัดโครงการประชุม สัมมนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์เดียวกัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2, 2559 : 36) ปัจจุบันโรงเรียนมีการจัดการศึกษาโดยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และมีส่วนร่วมบริหารงานในด้านต่างๆ ของสถานศึกษา ทั้งในเรื่องของงานวิชาการ บริหารงานงบประมาณ บริหารงานบุคคล และอื่นๆ เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ โดยเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีการตัดสินใจร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานศึกษานั้นภาพลักษณ์ของคณะกรรมการสถานศึกษาต้องเปี่ยมด้วยคุณธรรม จึงจะเอื้ออำนวยต่อการบริหารงาน และการบริหารงานที่ประกอบด้วยคุณธรรมจะทำให้การดำเนินงานขององค์กรไปสู่เป้าหมาย ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาควรมีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการบริหารงาน โดยยึดหลักสังคหวัตถุ 4 คือ ธรรมที่เป็นเครื่องสงเคราะห์กันและกัน เปรียบเหมือนกับพาหนะที่นำคนไปสู่ความเจริญ ประกอบด้วย ทาน คือ การเกื้อกูลกันด้วยการให้ ปิยวาจา คือ การใช้วาจาประสานไมตรี อตถจริยา คือ การร่วมสร้างสรรค์อุดมการณ์ และสมานัตตตา คือ การร่วมทุกข์ร่วมสุขในทุกคราว มีความประพฤติเสมอดันเสมอปลาย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 เพื่อทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา และนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2

3. เพื่อเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้แทนครู รวมจำนวน 357 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้แทนครู รวมจำนวน 189 คน ขั้นตอนที่ 1 สุ่มโรงเรียน จากโรงเรียนทั้งหมด 119 โรงเรียน จำนวน 357 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรคำนวณของ Yamane ได้กลุ่มสุ่มตัวอย่างจำนวน 63 โรงเรียน รวม 189 คน ทำการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก ขั้นตอนที่ 2 สุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู และผู้บริหาร จาก 63 โรงเรียน จำนวน 189 คน โดยผู้บริหารสถานศึกษาและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และสุ่มครู โดยวิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้แทนครู รวมจำนวน 9 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และได้รับการพิจารณาตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ครอบคลุมข้อมูลตามที่ต้องการนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Method) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมเท่ากับ 0.976 และค่าความเชื่อมั่นรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.463 – 0.894

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล จากโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ประกอบด้วย 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอละแม, หลังสวน, พะโต๊ะ, หงตะโก และสวี และเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2563

5. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency), การทดสอบค่าที (t-test) ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$), และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

6. นำข้อมูลจากการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เชิงลึก มาใช้ในการนำเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสังคหวัตถุ 4

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 โดยรวม

การมีส่วนร่วมในการบริหาร	$\bar{x}$	SD	ระดับ
1. การบริหารงานวิชาการ	4.08	0.55	มาก
2. การบริหารงานบุคคล	4.02	0.62	มาก
3. การบริหารงานงบประมาณ	4.25	0.57	มาก
4. การบริหารทั่วไป	4.31	0.52	มาก
รวม	4.16	0.51	มาก

จากตารางที่ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.31$) รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{x} = 4.25$) ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{x} = 4.08$) ส่วนด้านการบริหารงานบุคคล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 4.02$)

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำแนกตาม สถานภาพ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ดังตารางที่ 2 และ 3

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

การมีส่วนร่วมในการบริหาร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
สถานภาพ	ระหว่างกลุ่ม	0.22	2	0.11	0.41	0.664
	ภายในกลุ่ม	49.07	186	0.26		
	รวม	49.29	188			
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	2.08	4	0.52	2.02	0.093
	ภายในกลุ่ม	47.21	184	0.26		
	รวม	49.29	188			
ระดับการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.28	2	0.14	0.53	0.590
	ภายในกลุ่ม	49.01	186	0.26		
	รวม	49.29	188			
ประสบการณ์ทำงาน	ระหว่างกลุ่ม	3.93	4	0.98	3.98*	0.004
	ภายในกลุ่ม	45.36	184	0.25		
		49.29	188			

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จำแนกตามสถานภาพ อายุ และระดับการศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนที่จำแนกตามประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมในการบริหาร	เพศ	N	$\bar{X}$	SD	t	Sig.
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	ชาย	84	4.10	0.49	0.51	0.612
	หญิง	105	4.06	0.60		
2. ด้านการบริหารงานบุคคล	ชาย	84	4.05	0.58	0.62	0.538
	หญิง	105	3.99	0.65		
3. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	ชาย	84	4.17	0.51	-1.78	0.082
	หญิง	105	4.31	0.61		
4. ด้านการบริหารทั่วไป	ชาย	84	4.28	0.49	-0.68	0.496
	หญิง	105	4.33	0.55		
รวม	ชาย	84	4.15	0.47	-0.34	0.736
	หญิง	105	4.17	0.55		

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีเพศต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2

ผลการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 พบว่า โดยภาพรวม โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 มีการนำหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ด้านที่ 1 การบริหารงานวิชาการ โดยใช้ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในการครองใจคน ในการปฏิบัติงานทุกๆ งานในสถานศึกษาที่ปฏิบัติร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการพัฒนางานวิชาการให้เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่น ให้บรรลุตามเป้าหมาย ด้านที่ 2 การบริหารงานบุคคล โดยใช้หลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการปฏิบัติตน และบริหารงานบุคคล คือ การใช้เหตุผลในการทำงานร่วมกับบุคคลในองค์กร พึงเหตุผลซึ่งกันและกัน

มอบหมายภาระงานให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถเฉพาะด้านของบุคคลนั้น ๆ ทำให้มีความสุขในการปฏิบัติงานร่วมกัน ด้านที่ 3 การบริหารงานงบประมาณ โดยยึดหลักสังคหวัตถุ 4 ในการบริหารงานงบประมาณ ซึ่งเป็นงานเกี่ยวกับการเงินและสินทรัพย์ต่างๆ ของสถานศึกษา โดยทุกขั้นตอนการดำเนินงานจะต้องมีหลักฐานเชิงประจักษ์ ชื่อสัตย์ สุจริต มีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ และเป็นไปตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ และด้านที่ 4 การบริหารทั่วไป โดยใช้หลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารงานทั่วไป ซึ่งเป็นการบริหารและจัดระบบขององค์กร โดยใช้ปียาจาในการพูด การสื่อสารระหว่างบุคคลในองค์กร การติดต่อสัมพันธ์ที่เหมาะสม ถูกกาลเทศะ และใช้สมานัตตทาในการวางตนให้เหมาะสม และมอบหมายงานในตรงกับความสามารถของบุคคลนั้น ๆ

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญผกา กาญจนภาส ที่ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (เพ็ญผกา กาญจนภาส, 2560) และเมื่อพิจารณารายด้าน การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารทั่วไป รวมไปถึงงานวิจัยของ ปาเคเวีย บาลา (BAKWAI BALA) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการตัดสินใจ ของโรงเรียนขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเทศไนจีเรีย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการตัดสินใจ ของโรงเรียนขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ในระดับสูง (BAKWAI BALA, 2017 : 49-62) เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้านสามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1) ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอนุวัตร สุธรรมปวง ได้ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านป่าเหมือด ตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สภาพการบริหารจัดการแบบ มีส่วนร่วมด้านการบริหารวิชาการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (อนุวัตร สุธรรมปวง, 2562)

2) ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอนุศิษฐ์ สิริบุญโญ (ฤทธิ์รุ่ง) ศึกษาการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการบริหารงานบุคคลของ ผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอมืองชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า

วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาขอนแก่น 201
ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 เมษายน - มิถุนายน 2564

โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (พระอนุศิษฐ์ สิริบุญโญ (ฤทธิ์รุ่ง), 2558 : 30)

3) ด้านการบริหารงานงบประมาณ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสารนิพนธ์ของ ปัทมิกา มลาฤทธิ์ ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย พบว่า การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม ในภาพรวม ด้านงบประมาณอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและจัดหางบประมาณตามความต้องการของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ปัทมิกา มลาฤทธิ์, 2560 : 55)

4) ด้านการบริหารทั่วไป พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสารนิพนธ์ของ ปัทมิกา มลาฤทธิ์ ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย พบว่า การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในภาพรวมด้านบริหารงานทั่วไปอยู่ในระดับมาก (ปัทมิกา มลาฤทธิ์, 2560 : 55)

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำแนกตาม สถานภาพ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ต่างกัน

1) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีสถานภาพ ต่างกัน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิศรี คำมะโน ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของกลุ่มสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน (สุทธิศรี คำมะโน, 2560)

2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีเพศ ต่างกัน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีเพศต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งแตกต่างกับงานวิจัยของ พระสมุห์ขวัญชัย ปญญาโร (สาลารักษ์) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วม จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (พระสมุห์ขวัญชัย ปญญาโร (สาลารักษ์), 2561 : 60)

3) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่มีอายุ ต่างกัน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร ที่จำแนกตามอายุ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสมุห์ขวัญชัย ปณญาวโร (สาละรักษ์) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา ตามหลักสังคหวัตถุ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วม จำแนกตามอายุ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (พระสมุห์ขวัญชัย ปณญาวโร (สาละรักษ์), 2561 : 60)

4) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร ที่จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิศรี คำมะโน การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของกลุ่มสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า ระดับของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของกลุ่มสหวิทยาเขต โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน (สุทธิศรี คำมะโน, 2560 : 138)

5) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์ทำงาน ต่างกัน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระอนุศิษฐ์ สิริบุญโญ (ฤทธิ์รุ่ง) ได้ศึกษาการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอห้วยชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ทำงานรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง และการประเมินผลงาน (พระอนุศิษฐ์ สิริบุญโญ (ฤทธิ์รุ่ง), 2560 : 30)

3. ผลการศึกษาวิธีการเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการ มีแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ที่ทำให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามที่วางไว้ โดยอยากให้ครูใช้กระบวนการ PLC ใช้ในการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อนำผลมาพัฒนา การบริหาร

วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาขอนแก่น 203

ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 เมษายน - มิถุนายน 2564

งานบุคคล มีแนวทางในการส่งเสริมการนำหลักธรรมสังคหัตถุมาใช้ โดยยึดหลัก ดูคนให้ออก บอกคนได้ และใช้คนเป็น โดยใช้ความจริงใจต่อกัน ให้ความเสมอภาคเป็นกันเอง โดยให้บุคลากรทุกคนของสถานศึกษาเป็นผู้ร่วมงาน การบริหารงานงบประมาณ มีแนวทางในการส่งเสริมการนำหลักธรรมสังคหัตถุมาใช้ในการติดต่อประสานงานระหว่างองค์กร ในการสรรหางบประมาณเพื่อมาพัฒนาสถานศึกษาในทุกด้านได้ง่ายขึ้น ทำให้การจัดสรรงบประมาณ และการบริหารทั่วไปมีแนวทางในการส่งเสริมการนำหลักธรรมสังคหัตถุมาใช้ซึ่งจะทำให้ส่งผลดีต่อการติดต่อสื่อสารประชาสัมพันธ์ การบริหารงานทั้งด้านอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ภายในและนอกสถานศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะหลักธรรมสังคหัตถุ คือ หลักแห่งการครองคน เป็นธรรมที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ การแสดงน้ำใจต่อกันของบุคคลทั่วไป จึงควรนำมาใช้ในการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรวุฒิ ต๊ะคำวรรณ ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 พบว่า สถานศึกษาควรจัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจและควรนำคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปศึกษาดูงานในสถานศึกษาอื่น ควรจัดทำคู่มือและแจกคู่มือบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษา และควรแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมเป็นคณะกรรมการด้านต่างๆ ของสถานศึกษา (วรวุฒิ ต๊ะคำวรรณ, 2558) รวมถึงงานวิจัยของ พระสมุห์ขวัญชัย ปญญาโร (สาละรักษ์) ศึกษาการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหัตถุ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายัญญุมิ เขต 1 พบว่า แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาเพื่อสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรในสถานศึกษา ให้มีความรักและความเอาใจใส่การปฏิบัติหน้าที่ ผู้บริหารควรสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้สอนในสถานศึกษาอย่างเต็มกำลังเพื่อให้เกิดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน และที่สำคัญคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรร่วมในการกำหนดกิจกรรม เพื่อสะท้อนความคิดเห็นและการทำงานของสถานศึกษาและชุมชนแบบเป็นรูปธรรม ควรสนับสนุนการจัดอบรมแก่ผู้ปกครองนักเรียน และครูอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1) จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายัญญุมิ เขต 2 ด้านการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยพบว่า ข้อที่คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนและการมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาควรมือกับชุมชนให้มากกว่านี้ โดยใช้คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนา

ในด้านนี้ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้งานวิชาการ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาสูงขึ้น

2) จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้วิจัยพบว่า ข้อที่คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการสรรหาและบรรจุบุคลากรทางการศึกษาที่ตรงตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาควรร่วมกับชุมชนในการสรรหาและบรรจุบุคลากรทางการศึกษาให้มากกว่านี้ เพื่อให้ได้บุคคลที่ตรงกับวิชาเอก และความต้องการ ขาดแคลนจริงของสถานศึกษา

3) จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ ผู้วิจัยพบว่า ข้อที่คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ ดังนั้นสถานศึกษาควรร่วมมือกับชุมชนให้มากกว่านี้ โดยการให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้ามามีบทบาท ในการติดตาม ตรวจสอบ มากขึ้น เพื่อให้เกิดความโปร่งใส

4) จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ด้านการบริหารทั่วไป ผู้วิจัยพบว่า ข้อที่คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังนั้น สถานศึกษาควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม มามีบทบาทในการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานให้มากขึ้น เพื่อการทำงานที่เป็นระบบ และการมอบหมายงานที่ตรงตามความสามารถของบุคคลนั้น ๆ และยังเป็นการกระจายภาระงานอย่างเท่าเทียม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2

2) ควรศึกษาเกี่ยวกับการแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2

3) ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปเป็นแผนภาพองค์ความรู้ได้ดังนี้

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียนอันประกอบด้วยงานหลักคือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไปของตามหลักสังคหวัตถุ 4 ซึ่งเป็นหลักในการครองใจคน ด้วยความโอปอ้อมอารี มีวจีไพเราะ มีการสงเคราะห์กันและกัน และการวางตนที่ดี เพื่อให้การทำงานร่วมกันของบุคคลในสถานศึกษาหรือองค์กรอย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ปัทมิกา มลาฤทธิ์. (2560). การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย. (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2555). พุทธธรรม ฉบับขยาย ความสุข 2 : ฉบับประมวลความ. (พิมพ์ครั้งที่ 35). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พลีธัมม์.
- พระสมุห์ขวัญชัย ปญญาโร (สาธารักษ์). (2561). การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาตามสังคหวัตถุ 4. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระอนุศิษฐ์ สิริปญโญ (ฤทธิ์รุ่ง). (2558). การนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอหนองชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตร้อยเอ็ด, 4(1), 47-63.
- เพ็ญผกา กาญจนภาส. (2560). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ระเบียบคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าด้วยการกำหนดองค์ประกอบ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา และจำนวนกรรมการสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษารูปแบบร่วมพัฒนา พ.ศ. 2561. 2562. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136, ตอนพิเศษ 17 ง (มกราคม 2562).
- วรวิทย์ ต๊ะคำวรรณ. (2558). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2. (2559). กลุ่มนโยบายและแผน, แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2559 – 2562.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2540). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ. 2540. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุทธิศรี คำมะโน. (2560). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของกลุ่มสหวิทยาเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

อนุวัตร สุธรรมปวง. (2562). แนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านป่าเหมือด ตำบล
ป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
วิชาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

BAKWAI BALA. (2017). Community Participation in Decision-Making in North West Zone
Basic Schools, Nigeria: The Need for Revitalizing School-Based Management
Policies. *International Journal of Topical Educational Issues*, 1(1), 49–62.